

РЕШЕНИЕ

№ 21023

гр. София, 23.10.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 75 състав,
в публично заседание на 14.10.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Геновева Йончева

при участието на секретаря Наталия Дринова, като разгледа дело номер **8399** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда чл. 10, ал. 5 от Закона за семейните помощи за деца (ЗСПД), във връзка чл. 145 – 178 от Административно процесуалния (АПК).
Образувано е по жалба от Ш. Н., гражданка на А., с предоставен статут на бежанец, лично и като законен представител на малолетния Б. Х., чрез адв. Д. Г., с адрес за призоваване: [населено място], [улица], ет. 2, офис 226, против отказ за отпускане на еднократна помощ за ученици, обективиран в Заповед № ЗСПД/Д-С-КС/4092/02.08.2024 г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – Красно село.

В жалбата се излагат съображения за незаконосъобразност на оспорената заповед, като издадена при съществено нарушение на процесуалните правила, в противоречие с материалния закон и правото на ЕС. Допълнителни аргументи се извличат от формираната по сходни казуси практика на административните съдилища. В съдебно заседание жалбоподателката се представлява от адв. Г., преупълномощен от адв. Д. Г.. Претендира отмяна на оспорения административен акт и присъждане на разноски.

Ответникът - директорът на Дирекция „Социално подпомагане“ – Красно село, не изразява становище по оспорването.

Софийска градска прокуратура - редовно уведомена, не изпраща представител и не ангажира становище по жалбата.

Административен съд София-град, III отделение, 75^{-ти} състав, след като се запозна с представените по делото доказателства и взе предвид становищата на страните,

приема за установено от фактическа страна следното:

Между страните не е спорно, че жалбоподателката Ш. Н. е гражданка на А., ЛНЧ [ЕГН], с предоставен статут на бежанец в Република България с решение № 4166 от 18.11.2021 г. на председателя на Държавна агенция за бежанците. Същата е майка и законен представител на Б. Х., [дата на раждане]

На 29.07.2024 г. Ш. Н., в качеството ѝ на майка и законен представител на Б. Х., е подала Заявление-декларация № ЗСПД/Д-С-КС/4092 за отпускане на еднократна помощ за ученици, записани в първи, втори, трети и четвърти клас по чл. 10а ЗСПД.

Към заявлението е приложено служебна бележка изх. № 447/02.10.2023 г. от 56 Средно училище „Проф. К. И.“ в уверение на това, че Б. Х. с ЕГН [ЕГН], е записан като ученик в първи клас за учебната 2023/2024 г.

С оспорената заповед на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – Красно село на основание чл. 10, ал. 4 ЗСПД и чл. 4, ал. 1 от Правилника за прилагане на ЗСПД, във вр. с чл. 10б, ал. 5 и ал. 6 ЗСПД, е отказана претендираната от жалбоподателката еднократна помощ за ученик.

Заповедта е връчена на жалбоподателката на 06.08.2024 г. срещу подпис.

Мотивирана е с това, че еднократната помощ за ученици записани в първи, втори, трети и четвърти клас, по чл.10а, се отказва на основание чл.3, т. 5 ЗСПД, тъй като членовете на семейството са граждани на А. и няма сключена спогодба между Република България и А. за изплащане на семейни помощи за деца.

На 16.08.2024 г. е депозирана жалбата, по която е образувано настоящото съдебно производство.

При така установената фактическа обстановка, съдът формира следните правни изводи:

Жалбата е подадена в срока по чл.149, ал. 1 АПК, от надлежната страна, при наличието на правен интерес, срещу подлежащ на съдебно обжалване акт, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество жалбата е основателна по следните съображения:

Обжалваната заповед е издадена от материално и териториално компетентен орган, в рамките на възложените му със ЗСПД и ППЗСПД правомощия, при спазване на законовите изисквания за форма и съдържание, при липса на допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила.

Спорът по същество е относно материалната законосъобразност на акта и съответствието му с целта на закона.

Отказът за отпускане на помощта по чл. 10а ЗСПД е мотивиран с разпоредбата на чл. 3, т. 5 ЗСПД, според която право на семейни помощи за деца имат бременните жени - чужди граждани, и семействата на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на такива помощи е предвидено в друг закон или в международен договор, по който Република България е страна.

Спорът между страните касае правото на лицата, на които е предоставена временна закрила, да се ползват от системата на социалните помощи на държавата, в която пребивават, и в частност да получават предоставяните по ЗСПД помощи.

Според чл. 2, ал. 3 от ЗСПД право на социални помощи имат българските граждани, семейства и съжителстващи лица, които поради здравни, възрастови, социални и други независещи от тях причини не могат сами чрез труда си или доходите, реализирани от притежавано имущество, или с помощта на задължените по чл. 140 от Семейния кодекс да ги издържат лица да осигуряват задоволяване на основните си

жизнени потребности. Съгласно ал.6 на същата разпоредба, от правото по ал. 3 се ползват и чужденците с разрешение за дългосрочно или постоянно пребиваване в Република България, чужденците, на които е предоставено убежище, статут на бежанец или хуманитарен статут, и чужденците, ползващи се от временна закрила, и лицата, за които това е предвидено в международен договор, по който Република България е страна.

ЗСПД не съдържа изрична регламентация дали и при какви условия могат да се предоставят семейни помощи за деца на чужди граждани, на които е предоставена временна закрила.

Съгласно разпоредбата на чл. 2, ал. 1 от Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ) чужденец по смисъла на този закон е всяко лице, което не е български гражданин, а разпоредбата на чл. 39, ал. 1, т. 4 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ) предвижда, че чужденците с предоставена временна закрила имат право на социално подпомагане. Следователно, жалбоподателката, както и малолетното ѝ дете, могат да се ползват от правата и задълженията на чужденец с предоставена временна закрила. Ш. Н. пребивава и отглежда детето си в Република България и има предоставен статут на бежанец. Разпоредбата на чл. 3, т. 5 от ЗСПД не съдържа специални разпоредби относно приложимостта му за чужденци с предоставена временна закрила, но предвижда права за чужденци, ако това е уредно в международен договор или в друг закон. Именно по силата на друг закон - Законът за убежището и бежанците, по-конкретно на чл. 39, ал. 1, т. 4, както и на чл. 2, ал. 6 от ЗСП, жалбоподателката като законен представител на малолетното си дете, има право на социално подпомагане – в случая на разглежданите семейни помощи за деца.

Ограничителното тълкуване на нормата на чл. 3, т. 5 от ЗСПД не съответства и на разпоредбата на чл. 28, § 1 на Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29.04.2004 г. относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила. Съгласно посочената разпоредба държавите членки полагат грижи получилият статут на бежанец или статут на субсидиарна закрила да получават в държавата членка, която им е предоставила статута, необходимото социално подпомагане, равностойно на предвиденото за гражданите на тази държава членка, и Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила.

На следващо място, в т. 45 от Преамбюла на Директива 2011/95/ЕС е посочено, че с цел да се избегнат социални трудности е уместно на лицата, на които е предоставена международна закрила, да се осигури адекватна социална помощ и средства за издръжка, без дискриминация в контекста на социалното подпомагане. По отношение на социалното подпомагане, условията и редът за предоставяне на основни обезщетения на лицата, на които е предоставен статут на субсидиарна закрила (каквото е и настоящия случай), следва да се определят от националното право. Възможността за ограничаване на това подпомагане до основните обезщетения трябва да се разбира в смисъл, че обхваща най-малко минимален гарантиран доход за съответното лице, помощи в случай на заболяване или бременност и семейни помощи

за деца, доколкото такива обезщетения се предоставят на гражданите съгласно националното право. Нормата на чл. 29, § 1 от Директива 2011/95/ЕС, предвижда, че по отношение на социалното подпомагане условията и редът за предоставяне на основни обезщетения на лицата, на които е предоставена международна закрила, се определят съобразно националното право, като съгласно §2 на разпоредбата възможността за ограничаване на това подпомагане до основните обезщетения трябва да се разбира в смисъл, че обхваща най-малко минимален гарантиран доход за съответното лице. В този смисъл предоставянето на семейните помощи за деца следва да се разглежда именно като средство за осигуряване на гарантиран минимален доход и като едно от основните обезщетения. България като държава членка е обвързана по отношение на резултата, който трябва да бъде постигнат с посочения акт, а именно получаване на необходимото социално подпомагане, което да е равностойно на предвиденото за гражданите на държавата членка.

Предвид гореизложеното, националната правна уредба, ограничаваща възможността за предоставяне на помощи за деца на чужденци, пребиваващи и отглеждащи децата си на територията на Република България с предоставен хуманитарен статут и статут на бежанец, противоречи на Общностното право и не следва да бъде прилагана.

С оглед на изложеното дотук отказът за отпускане на желаната помощ по чл. 10а от ЗСПД се явява незаконосъобразен. Оспорената заповед следва да се отмени, а преписката да се върне на административния орган за ново произнасяне при съобразяване с дадените указания по прилагане на закона.

При този изход на спора решаващият съд следва да присъди разноски във вид на адвокатско възнаграждение, което с оглед нормата на чл. 38, ал. 2, във връзка с чл. 38, ал. 1, т. 2 от Закона за адвокатурата съдът определя на 300,00 лева съобразно фактическата и правна сложност на делото. Дължимостта на разноски за адвокатско възнаграждение не се изключва от факта, че на оспорващата е оказана безплатна адвокатска помощ, като в сключения договор за правна защита между страната и адв. Д. Г. е посочено, че основанието за предоставяне на безплатна помощ е чл. 5, т. 1 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения - материално затруднено лице. За да упражни правото си на присъждане на адвокатско възнаграждение, е достатъчно адвокатът да представи сключен със страната договор за правна защита и съдействие, в който да посочи, че такава се предоставя безплатно, като наличието на конкретно посоченото основание не се нуждае от доказване. Това е така, тъй като разноските се присъждат в зависимост от изхода на делото.

По изложените съображения и на основание чл. 172, ал. 2 АПК, Административен съд София - град, Трето отделение, 75 състав

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ Заповед № ЗСПД/Д-С-КС/4092/02.08.2024 г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – Красно село.

ИЗПРАЩА делото като преписка на Дирекция „Социално подпомагане“ - Красно село за ново произнасяне по подаденото от Ш. Н. заявление в съответствие с дадените в настоящото решение указания за тълкуване и прилагане на закона.

ОПРЕДЕЛЯ 14-дневен срок за издаване на административен акт, считано от датата на получаване на настоящото решение.

ОСЪЖДА Дирекция „Социално подпомагане“ – Красно село да заплати на адвокат Д. К. Г. сума в размер на 300,00 (триста) лева, представляваща адвокатско възнаграждение.

Решението е окончателно не подлежи на обжалване на основание чл.10, ал.6 от Закона за семейни помощи за деца.

СЪДИЯ: